

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK
ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA
FÖLDRAJZ
Izpitna pola 2
2. feladatlap

Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske
Általános földrajz – Szlovénia és Magyarország regionális földrajza

Četrtek, 30. avgust 2012 / 90 minut
2012. augusztus 30., csütörtök / 90 perc

*Dovoljeno gradivo in pripomočki: Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt egy értékelőlapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnék szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 20 strani, od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 4 strani, od tega 1 prazno.
A feladatlap 20 oldalas, ebből 4 üres. A színes melléklet terjedelme 4 oldal, ebből 1 üres*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začnajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladtlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapra!

A feladtlap 26 feladatot tartalmaz. Összesen 50 pont érhető el. A feladatlapon a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladtlap** erre kijelölt helyére!

Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

Prazna stran
Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

Obča / Általános földrajz

1. Imenujte energijske vire, ki so na sliki 1 v Prilogi k Izpitni poli 2 označeni s črkami A, B, C in D.
Nevezze meg azokat az energiaforrásokat, amelyek a 2. sz. feladatlap mellékletében az 1. sz. képen A, B, C és D betűvel vannak jelölve.

A _____

B _____

C _____

D _____

(2 točki/pont)

2. Napišite, v katero skupino energijskih virov uvrščamo vire iz slike 1 v Prilogi k Izpitni poli 2.
Írja le, az energiaforrások melyik csoportjába soroljuk a 2. sz. feladatlap mellékletének 1. képén látható energiaforrásokat.

Energijski viri / Energiaforrások: _____

(1 točka/pont)

3. Pomagajte si s preglednico 1 in obkrožite DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

Vegye figyelembe az 1. sz. táblázatot, és karikázza be az IGEN szót, ha az állítás igaz, illetve a NEM szót, ha az hamis.

Rusija je največja evropska izvoznica nafte: DA NE
 Oroszország a legnagyobb európai kőolaj-exportáló ország. IGEN NEM

Kitajska z lastno proizvodnjo zadovolji več od polovice svojih potreb po nafti: DA NE
 Kína saját termelésével kielégíti kőolaj-szükségleteinek több mint felét. IGEN NEM

Največja porabnica nafte nima lastne proizvodnje tega energijskega vira: DA NE
 A legnagyobb kőolaj-felhasználó nem termeli saját maga ezt az energiaforrást. IGEN NEM

(2 točki/pont)

Proizvajalci Termelők	Skupna proizvodnja nafte A kőolajtermelés összesége	Izvozniki Kivitelezők	Neto izvoz nafte Nettó kőolaj- kivitel	Porabniki Felhasználók	Skupna poraba nafte A kőolaj közös felhasználása	Uvozniki Importálók	Neto uvoz nafte Nettó kőolajimport
1. Saudska Arabija Szaud- Arabia	10.7	1. Saudska Arabija Szaud- Arabia	8.6	1. ZDA USA	20.6	1. ZDA USA	12.2
2. Rusija Oroszország	9.7	2. Rusija Oroszország	6.6	2. Kitajska Kína	7.3	2. Japonska Japán	5.1
3. ZDA USA	8.4	3. Norveška Norvégia	2.5	3. Japonska Japán	5.2	3. Kitajska Kína	3.4
4. Iran Irán	4.1	4. Iran Irán	2.5	4. Rusija Oroszország	3.1	4. Nemčija Németország	2.5
5. Mehika Mexikó	3.7	5. Združeni arabski emirati Egyesült Arab Emirátusok	2.5	5. Nemčija Németország	2.6	5. Južna Koreja Dél-Korea	2.1
6. Kitajska Kína	3.8	6. Venezuela Venezuela	2.2	6. Indija India	2.5	6. Francija Franciaország	1.9
7. Kanada Kanada	3.2	7. Kuvajt Kuvait	2.1	7. Kanada Kanada	2.2	7. Indija India	1.7
8. Združeni arabski emirati Egyesült Arab Emirátusok	2.9	8. Nigerija Nigéria	2.1	8. Brazilija Brazilia	2.1	8. Italija Olaszország	1.6
9. Venezuela Venezuela	2.81	9. Alžirija Algéria	1.8	9. Južna Koreja Dél-Korea	2.1	9. Španija Spanyolor- szág	1.6
10. Norveška Norvégia	2.8	10. Mehika Mexikó	1.7	10. Saudska Arabija Szaud-Arabia	2.1	10. Tajvan Tajvan	0.9

Preglednica 1 / 1. sz. táblázat: 10 največjih svetovnih proizvajalk, izvoznic, porabnic in uvoznic nafte v letu 2006 (milijon sodčkov na dan)

(Prirejeno po: <http://www.infoplease.com/ipa/A0922041.html>. Pridobljeno: 1. 3. 2011.)

4. Gospodarski razvoj nekaterih držav po svetu je odvisen od izvoza nafte, ki prinaša velik dobiček. Opišite še eno dobro in eno slabo posledico te odvisnosti.

Néhány ország gazdasági fejlődése a világon a kőolajexporttól függ. Ez hatalmas nyereséget hoz. Írja le ennek a függőségnek egy jó és egy rossz következményét.

Opis dobre posledice / Jó következmény: _____

Opis slabe posledice / Rossz következmény: _____

(2 točki/pont)

5. Razložite, zakaj je bil premog v 19. stoletju zelo pomemben razmestitveni dejavnik težke industrije.

Magyarázza meg, miért volt a 19. században a szén nagyon fontos nehézipar-telepítő tényező.

(1 točka/pont)

6. Pomagajte si s sliko 2 v Prilogi k Izpitni poli 2 in primerjajte industrijsko mestno četrt leta 1950 in 2010 ter pojasnite dve spremembi.

Vegye figyelembe a 2. sz. feladatlap mellékletének 2. sz. képét, majd hasonlítsa össze az ipari városnegyedét 1950-ben és 2010-ben. Magyarázzon meg két változást.

Pojasnitev spremembe / A változások magyarázata:

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

Slovenija 1 / Szlovénia 1

7. Na črto pred trditev napišite »E«, če se trditev nanaša na podnebni element, oziroma »D«, če se nanaša na dejavnik podnebja Slovenije.

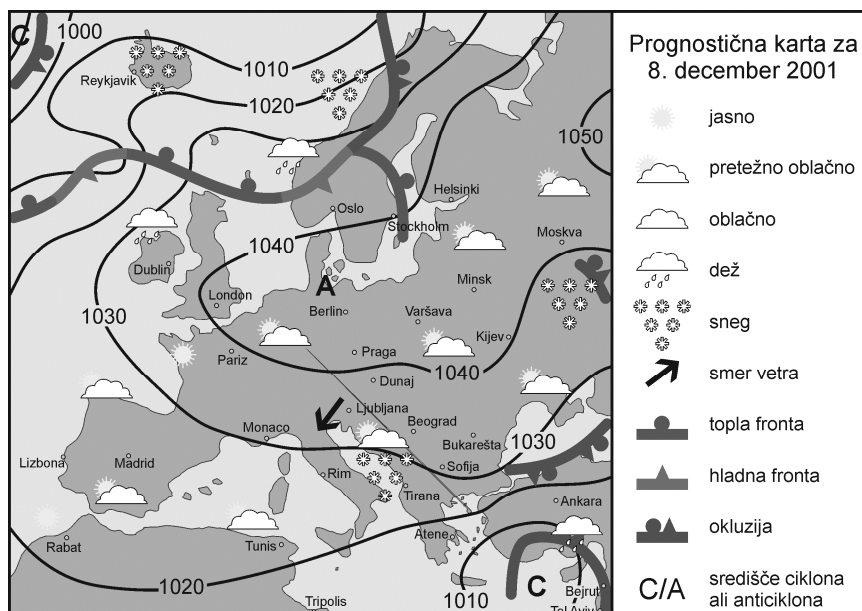
Írja az állítás előtti vonalra az »E« betűjelet, amennyiben az éghajlati elemet jelent, illetve a »D« betűt, ha az Szlovénia éghajlati tényezőjére vonatkozik.

- ___ Povprečna letna višina padavin v Sloveniji je okoli 1600 mm.
Szlovénia átlagos éves csapadékmennyisége kb. 1600 mm-t tesz ki.
- ___ Podnebje Slovenije je odvisno od lege v srednjih geografskih širinah.
Szlovénia éghajlata a mérsékelt földrajzi szélességben fekvésétől függ.
- ___ Podnebne značilnosti Slovenije so pod vplivom reliefnih razmer.
A domborzati körülmények befolyásolják Szlovénia éghajlatát.

(2 točki/pont)

8. Slika 1 prikazuje vremensko karto Evrope pozimi. Napišite, pod vplivom katerega vremenotvornega središča je bilo vreme pri nas. Kateri vremenski pojav je po ustalitvi tega vremenotvornega središča pogost po dolinah, kotlinah in kraških poljih v celinskem delu Slovenije?

Az 1. sz. kép Európa időjárás térképét ábrázolja télen. Írja le, mely légköri akciócentrumok hatása alatt volt az időjárás nálunk. Mely időjárási jelenség alakul ki gyakran Szlovénia kontinentális részén a völgyekben, medencékben és a karsztmezőkön, ha ez a jelenség megállapodik a térségünkben?

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: Časopis Delo, 7. 12. 2001, Ljubljana)

Vremenotvorno središče / Légköri akciócentrum: _____

Vremenski pojav / Időjárási jelenség: _____

(2 točki/pont)

9. Navedenim pokrajinskim značilnostim pripišite črko ustreznega podnebega tipa:

Írja a felsorolt tájjellegzetességekhez az odaillő éghajlattípus betűjelét.

- A zmerno sredozemsko (submediteransko) podnebje
mérsékeltlen földközi-tengeri (szubmediterrán) éghajlat
- B zmerno celinsko podnebje
mérsékelt kontinentális éghajlat
- C gorsko podnebje
hegyi éghajlat

_____ najdaljša rastna doba v Sloveniji / *leghosszabb tenyészidő Szlovéniában*

_____ izraziti so višinski rastlinski pasovi / *jellegzetesek a magaslati övezetek*

_____ strehe hiš so položne in pogosto prekríte s kamenjem / *a háztetők enyhén lejtenek, és sokszor kövekkel borítják őket*

_____ kljub poletnemu višku padavin je v tem letnem času pogosto suša / *a nyári maximumok ellenére ebben az évszakban sokszor van aszály*

(2 točki/pont)

10. V krajšem sestavku pojasnite, zakaj so Julijske Alpe najbolj namočena, Prekmurje pa najmanj namočena pokrajina v Sloveniji.

Rövid összeállításban magyarázza meg, hogy Szlovéniában miért a legcsapadékosabbak a Júliai-Alpok, és miért a legkevésbé csapadékos a Mura-vidék.

Julijske Alpe / *Júliai-Alpok*: _____

Prekmurje / *Mura-vidék*: _____

(2 točki/pont)

11. Primerjajte sliki 3 in 4 v Prilogi k Izpitni poli 2 ter opišite dve spremembi v pokrajini konec 21. stoletja, ki bosta predvidoma nastali zaradi podnebnih sprememb.

Hasonlítsa össze a 2. sz. feladatlap mellékletének 3. és 4. sz. képét, majd írjon le két változást a tájban, amely feltehetően a klímaváltozások miatt fog bekövetkezni a 21. század végén.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

Slovenija 2 / Szlovénia 2

12. Obkrožite črko pred trditvijo, ki najbolje opisuje pomen našega največjega letališča:

Karikázza be annak az állításnak a betűjelét, amely leginkább illusztrálja legnagyobb repterünk fontosságát.

- A Je pomembno lokalno letališče za letalske povezave znotraj Slovenije.
Fontos helyi reptér a Szlovénián belüli légi összeköttetések számára.
- B Je pomembno regionalno letališče za povezave s Srednjo, JV in Vzhodno Evropo.
Fontos regionális reptér a közép-, a délkelet- és a kelet-európai légi összeköttetések számára.
- C Je pomembno mednarodno letališče za povezave s čezmorskimi državami.
Fontos nemzetközi légikikötő a légi összeköttetések számára a tengeren túli országokkal.

(1 točka/pont)

13. Dopolnite besedilo.

Pótolja a hiányzó részt a szövegben.

Na ozemlju Slovenije se križata peti in _____ vseevropski koridor. Peti koridor se ujema s krakom slovenskega avtocestnega križa, ki ga imenujemo _____ in poteka čez Slovenijo v smeri _____.

Szlovénia területén kereszteződik az ötödik és _____ páneurópai közlekedési folyosó. Az ötös számú közlekedési folyosó megegyezik a szlovén közúti kereszteződés azon szárnyával, amelynek _____ a neve, és _____ irányban szeli át Szlovéniát.

(2 točki/pont)

14. Imenujte slovensko pokrajino (regijo), ki je pred zgraditvijo avtocestnega križa veljala za prometno odmaknjeno in jo je sodobna cestna povezava najbolj približala osrednji Sloveniji. Opišite eno ugodno in eno neugodno posledico, ki jo je prinesla avtocesta.

Nevezze meg azt a szlovéniai tájat (régión), amely az autópálya-kereszteződés kiépítése előtt közlekedését tekintve távoli volt, de a korszerű közúti összeköttetés közelebb hozta Szlovénia központi részeihez. Írja le az autópálya kiépítésének egy pozitív és egy negatív következményét.

Pokrajina (regija) / Táj (régión): _____

Ugodna posledica / Pozitív következmény: _____

Neugodna posledica / Negatív következmény: _____

(3 točke/pont)

15. Pomagajte si s sliko 5 v Prilogi k Izpitni poli 2 in napišite vrsto prometa, za katerega je v obdobju 1996–2005 značilna stagnacija. Opišite glavni vzrok za to.

Vegye figyelembe a 2. sz. feladatlap mellékletének 5. sz. képét, és nevezze meg azt a közlekedésfajtát, amelyre az 1996–2005-ös időszakra stagnálás vonatkozott. Írja le ennek fő okát.

Vrsta prometa / A közlekedés fajtája:

Opis vzroka / Az ok leírása: _____

_____ (2 točki/pont)

16. Pojasnite, zakaj so Luko Koper ustanovili šele pred dobrimi 50 leti. Napišite eno od vrst tovora, za katero se je to pristanišče specializiralo.

Magyarázza meg, miért csak 50 évvel ezelőtt alapították meg a Koperi Kikötőt. Írja le az áruteher egy fajtáját, amelyre ez a kikötő szakosodott.

Pojasnitev / Magyarázat: _____

Specializacija / Szakosodás: _____

(2 točki/pont)

Magyarország 1 / Madžarska 1

17. Magyarországon hat nagytájat különböztetünk meg. A felsoroltak közül húzza alá azokat, amelyek teljes egészében a Dunántúl térségéhez tartoznak!

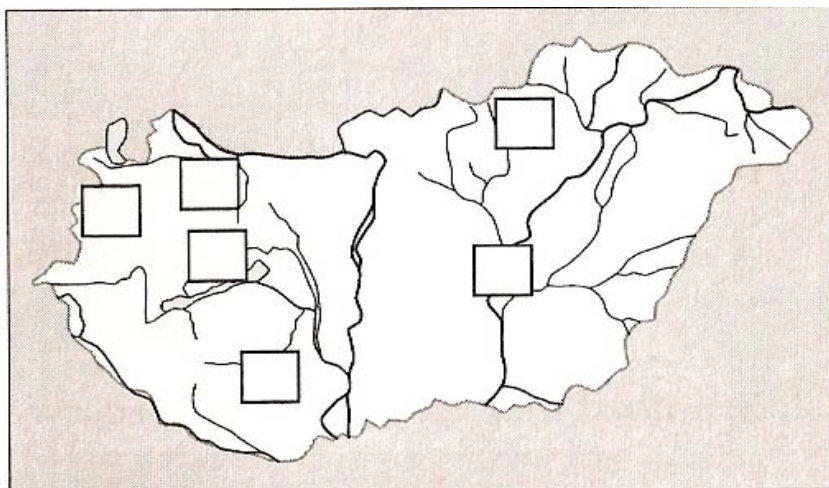
Na Madžarskem ločimo šest makroregij. Podčrtajte tiste, ki v celoti spadajo k makroregiji Dunántúl.

- A Kisalföld
- B Északi-középhegység
- C Dunántúli-dombság
- D Alföld
- E Dunántúli-középhegység
- F Alpokalja

(2 pont/točki)

18. A nagytájak betűjelét írja a térképvázlat megfelelő helyére.

Vpišite črke makroregij na ustrezno mesto na karti.

(2 pont/točki)

19. *Olvassa el az állításokat, és húzza alá a helyes válaszokat.*

Preberite naslednje povedi in podčrtajte pravilne odgovore.

Magyarország leghosszabb folyószakasza:

Najdaljši odsek rečnega toka na Madžarskem ima:

Duna / Donava Dráva / Drava Tisza / Tisa

Ebben a hegységben van Magyarország legmagasabb pontja:

Najvišja točka Madžarske je v gorovju:

Mecsek Mátra Bakony

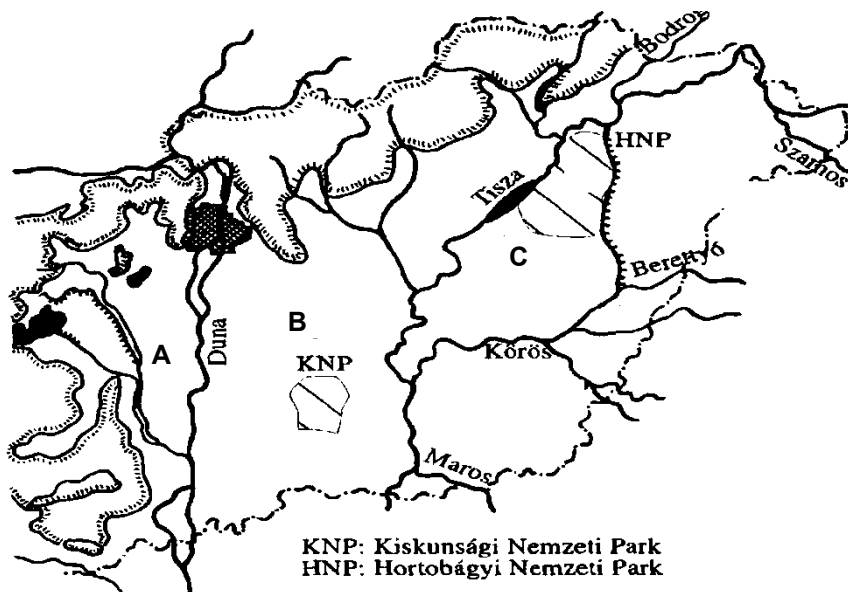
Ez volt az első magyarországi nemzeti park:

To je najstarejši narodni park na Madžarskem:

Bükki NP Kiskunsági NP Hortobágyi NP

(2 pont/točki)

20.

Slika 2 / 2. sz. kép

(Vir: Kecskeméti-Kovácsné és mások: *Jól felkészültem-e? Földrajz 8, 48. oldal. MOS. Szeged.*)

Az Alföld mely részeit jelölik az A, B és C betűk?

Katere dele pokrajine »Alföld« označujejo črke A, B in C?

A _____

B _____

C _____

(2 pont/točki)

21. Írja le a Hortobágyi Nemzeti Park jellegzetes növényzetét.

Opišite značilno rastlinstvo narodnega parka Hortobágy.

A növényzet neve / Ime rastlinstva: _____

Jellegzetesség / Značilnost: _____

(2 pont/točki)

Magyarország 2 / Madžarska 2

22. Írja a vonalakra a megfelelő hiányzó szavakat!

Napišite na črte ustrezne manjkajoče izraze.

Budapest három település egyesülésével jött létre. Sorolja fel őket.

_____, _____ és _____.

A város a Duna két partján fekszik, a _____-hegység

és a _____-síkság területén.

A Duna jobb partján van _____, bal partján pedig _____.

Budimpešta je nastala z združitvijo treh naselij. Naštejte jih.

_____, _____ in _____.

Mesto leži na bregovih Donave na območju _____ (gorstva) in

_____ (nižavja).

Na desnem bregu Donave je _____, na levem pa _____.
(3 pont/točke)

23. A Duna észak–dél irányban szeli át Budapestet. Lassú folyása miatt a város területén szigeteket épített.

A felsorolt dunai szigetek közül húzza alá a két budapestit!

Donava prečka Budimpešto v smeri sever–jug. Zaradi počasnega toka je na predelu mesta gradila otoke.

Izmed naštetih donavskih otokov podčrtajte dva, ki sta v Budimpešti.

Csepel-sziget

Erzsébet-sziget

Szigetköz

Margit-sziget

(1 pont/točka)

24. *Már a kezdetektől fogva meghatározó szerepet töltött be a Duna Budapest város fejlődésében. Ismertesse két példával, milyen szerepe van a Dunának a város és lakosságának fejlődésében.*

Že od začetkov razvoja naselja je imela Donava odločilno vlogo za razvoj Budimpešte. Opišite dve današnji funkciji Donave za razvoj mesta in njenega prebivalstva.

1. *szerep / funkcija:* _____

2. *szerep / funkcija:* _____

(2 pont/točki)

25. *Nézzze meg a 2. sz. feladatlapon mellékletének 6. sz. képét, majd magyarázza meg, miért vált Budapest fürdővárossá. Nevezzen meg egyet az ismertebb budapesti termálfürdők közül.*

Oglejte si sliko 6 v Prilogi k izpitni poli 2 in razložite, zakaj velja Budimpešta za mesto toplic. Imenujte tudi eno od bolj znanih termalnih kopališč.

A termálfürdő neve / Ime kopališča: _____

Magyarázat / Razlaga:

(2 pont/točki)

26. *A budapesti agglomeráció fejlődését a térség kedvező adottságai segítették elő. Hogyan nevezzük azt a folyamatot, amely az utóbbi években a város környékének változását okozta? Miként változott a vidék arculata e folyamat következtében?*

Razvoj aglomeracije Budimpešta so omogočile ugodne prostorske razmere. Kako imenujemo širjenje mesta na okoliško podeželje? Kako je ta proces spremenil zunanjo podobo podeželja?

Folyamat / proces: _____

Változás / sprememba: _____

(2 pont/točki)

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal